

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven aan de Scheiweg 7–9 te Leunen, gemeente Venray (L)

M.J.M. de Wit, J.J. van Ams & M.C. Botermans
Met een bijdrage van S.M. Beckerman

ARC-Rapporten 2009-163

Groningen
16 november 2009
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven aan de Scheiweg 7-9 te Leunen, gemeente Venray (L)

ARC-Rapporten 2009-163
ARC-Projectcode 2009/412

Opdrachtgever
Econsultancy bv, dr. J.A.A. Wijnen
Bevoegd gezag
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (namens gemeente Venray),
dhr. J. Schotten of mw. R. Berkvens
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer onderzoek
36108

Tekst
M.J.M. de Wit, J.J. van Ams & M.C. Botermans, met een bijdrage van
S.M. Beckerman
Afbeeldingen
J.J. van Ams, B. Schomaker & M.J.M. de Wit
Redactie
N. van Malssen

Status
definitieve versie

Autorisatie — C.G. Koopstra

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Groningen, 16 november 2009

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

In opdracht van Econsultancy bv heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven uitgevoerd aan de Scheiweg 7–9 te Leunen. In het plangebied is de uitbreiding van een agrarisch bouwblok gepland. Hierbij zal een gebied met een oppervlakte van 4.717 m² worden bebouwd. Voor de kelders onder de stallen is een aanlegdiepte van 1,2 m –mv voorzien. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.¹ Uit eerder onderzoek middels een archeologisch bureau-onderzoek en verkennend booronderzoek was gebleken dat de bodem op de onderzoekslocatie intact is (paragraaf 1.5), waarop werd besloten een vervolgonderzoek uit te laten voeren. Dit onderzoek is uitgevoerd op 20 en 21 juli 2009 door mw. drs. J.J. van Ams, ing. M.C. Botermans en dhr. G. Hordijk. De graafmachine werd geleverd door fa. Basten uit Horssen met als machinist dhr. M. Buddingh. De sporen en structuren zijn uitgewerkt door mw. drs. M.J.M. de Wit. Het vondstmateriaal is bekeken door mw. drs. S.M. Beckerman (prehistorisch aardewerk) en mw. drs. K.L.B. Bosma (overig vondstmateriaal). Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).²

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt ten zuidwesten van het dorp Leunen, op het terrein achter de Scheiweg 7–9 (afb. 1).

---

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

1.3 Objectgegevens

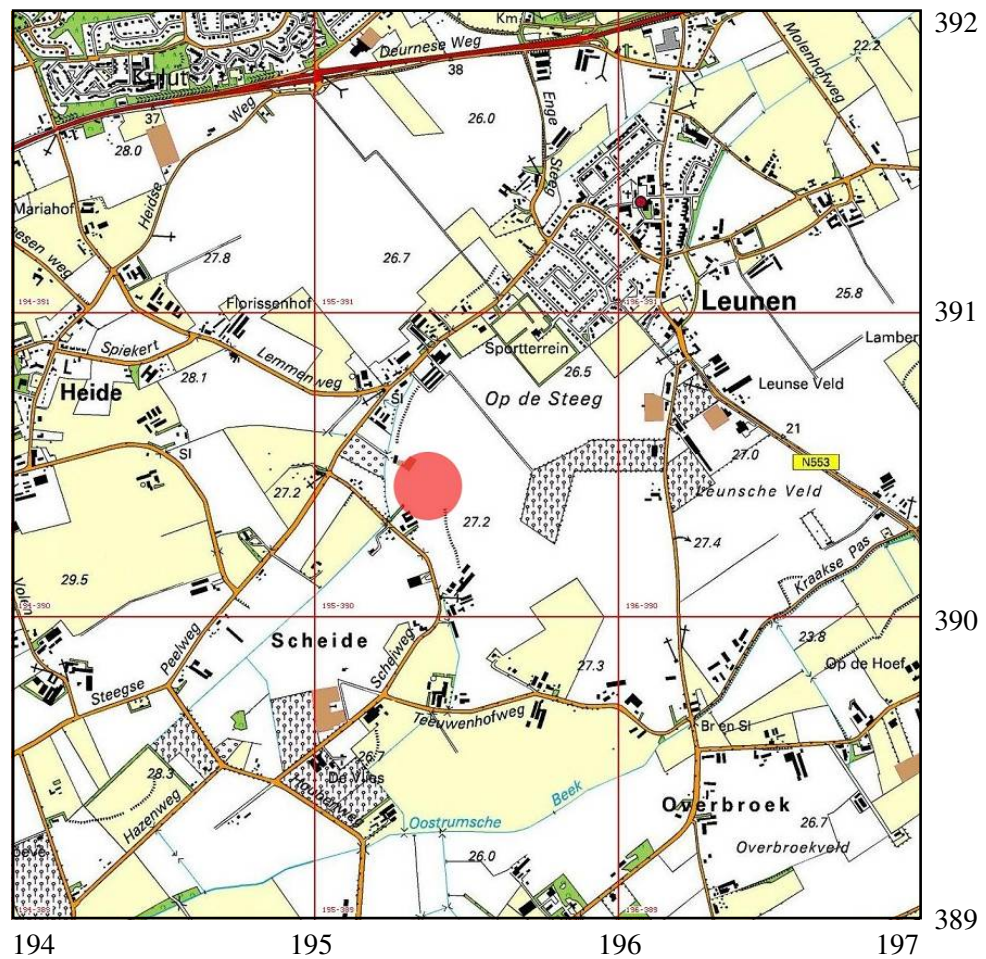
Provincie	Limburg
Gemeente	Venray
Plaats	Leunen
Toponiem	Scheiweg 7-9
Kaartblad	52B
Coördinaten	N: 195.406/ 390.480 O: 195.512/ 390.378 Z: 195.460/ 390.329 W: 195.328/ 390.400
Periode	Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd
Type object	Nederzettingsterrein
Type bodem	Hoge zwarte enkeerdgronden
Geomorfologie	Dekzandruggen al dan niet met een oud bouwlanddek (3L5) en dalvormige laagte, zonder veen (2R2)

1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek dient vast te stellen wat de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de locatie (aard, ouderdom, omvang, gaafheid, conservering) is, teneinde tot waardestelling te kunnen komen. Meer specifiek dient het onderzoek een antwoord te geven op de volgende onderzoeksvragen, zoals deze zijn gesteld in het Programma van Eisen (PvE), dat is opgesteld door drs. C.G. Koopstra & drs. N. van Malssen van ARC bv en goedgekeurd door de gemeente Venray:

- 1 *In welke mate is het gebied verstoord?*
- 2 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*
- 3 *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*
- 4 *Uit welke periode(n) dateren de sporen?*
- 5 *Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?*
- 6 *Is er een relatie te leggen tussen de archeologische vondsten en sporen?*
- 7 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*
- 8 *Wat is de ouderdom/samenstelling van het esdek?*
- 9 *Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?*
- 10 *Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?*
- 11 *Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?*
- 12 *Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?*

Abbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie (rode cirkel) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1.5 Onderzoeksgeschiedenis

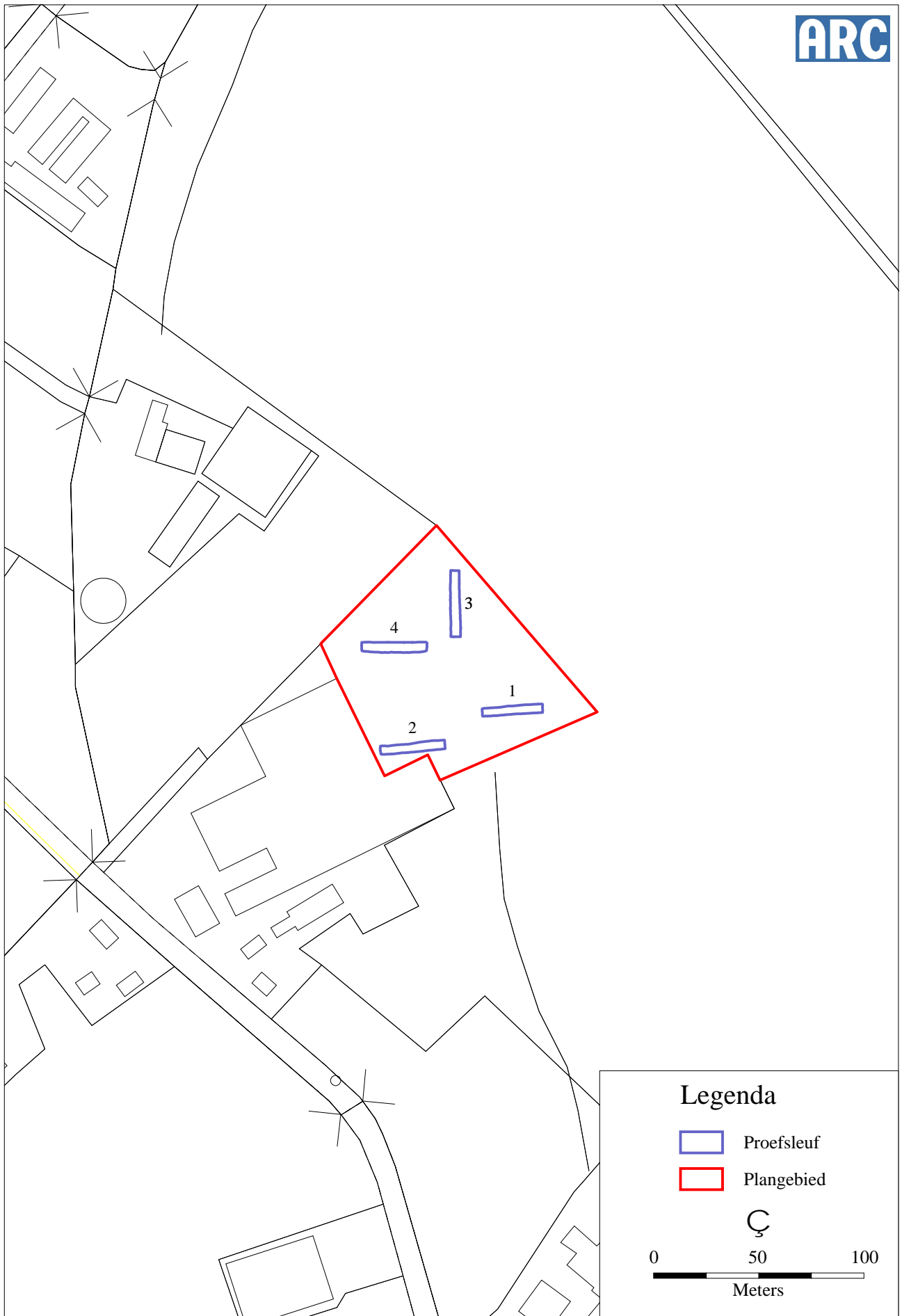
In maart 2009 is een bureau-onderzoek verricht door Econsultancy.³ In dezelfde maand is door ARC bv een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van boringen uitgevoerd (Wijnen 2009). Uit de onderzoeken kwam naar voren dat het onderzoeksgebied op een dekzandrug ligt, met daarop een oud landbouwdek (eerdlaag). Dit landbouwdek of esdek is niet door recente vergravingen aangetast. Het onderzoeksgebied heeft daarmee een hoge archeologische trefkans. Op basis van de resultaten van deze twee onderzoeken werd de aanbeveling gedaan voor het huidige vervolgonderzoek.

1.6 Werkwijze

Op het onderzoeksterrein zijn vier proefsleuven van 30×4 m aangelegd, wat neerkomt op ruim 10% van het totale oppervlak van het plangebied (afb. 2). De sleuven zijn als volgt aangelegd: met de graafmachine is het esdek laagsgewijs verdiept tot net onder het esdek, waar zich het archeologisch sporenvlak bevindt. De onderste laag van het esdek is hierbij goed afgezocht met een metaaldetector. Dit vlak is getekend (schaal 1:50), gefotografeerd en de hoogte van het vlak en het maai-veld is bepaald ten opzichte van NAP. Bij aanwezigheid van esgreppels, zoals in werkputten 1 en 2, is het eerste sporenvlak aangelegd op de top van de greppels, in het vaste zand. Na documentatie van dit vlak is een tweede vlak aangelegd, tot net onder de esgreppels. Vonsten zijn verzameld per spoor of, bij afwezigheid van sporen, in vakken van 4×5 m. Per put zijn drie kolomopnames van één van de lange profielen genomen (tekening schaal 1:20). Bij complexe profielen is de hele profielwand getekend. Tussenvlakken en de vlakken in de proefsleuven zelf zijn goed afgezocht met een metaaldetector, waarbij metaalvondsten 3D zijn ingemeten. Van de aangetroffen sporen is ca. 10 % gecoupeerd, om de aard en de conditie van deze vast te stellen. Na afloop zijn de proefsleuven weer dichtgegooid.

---

³Wijnen, J.J.A., 2009: *Archeologisch bureauonderzoek Scheiweg 7-9 te Leunen in de gemeente Venray*, Econsultancy Rapport 09033124 (conceptversie).

Afbeelding 2. Overzicht van de aangelegde proefsleuven. Kaart: B. Schomaker.

2 Resultaten

2.1 Bodemopbouw

In alle proefsleuven bestaat de bodemopbouw van boven naar beneden uit bouwvoor, esdek en C-horizont (vast zand). Het esdek is in proefsleuf 1 nog vrij dik (ca. 40 cm), in de overige proefsleuven heeft het nog een dikte van maximaal 20 cm. In proefsleuf 1 werd onder het esdek een bruine zwak siltig zandige laag aangetroffen, die geïnterpreteerd is als de uitspoelingslaag van het esdek. Aan de oostkant van de proefsleuf is geen (volledig) esdek meer aanwezig, slechts een restantje van de onderkant. In plaats hiervan is een tweede, recentere bouwvoor waargenomen.

2.2 Sporen en structuren

In proefsleuven 1 en 2 zijn, naast natuurlijke en recente verstoringen, greppels gevonden die waarschijnlijk te maken hebben met het esdek (ontginningsgreppels; afb. 4). Ook werd een dierbegraving aangetroffen, van (sub)recente datum. In proefsleuven 3 en 4, in de noordelijke helft van het onderzoeksgebied, is een aantal archeologische sporen en structuren aangetroffen. De sporen bestaan uit paalkuilen, kuilen en greppels. Uit de determinatie van het in de werkputten aangetroffen aardewerk blijkt dat de sporen en structuren uit de periode Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd dateren. Uit de paalkuilen zijn minimaal vier structuren te reconstrueren. In proefsleuf 3 is een spieker te zien, een opslaggebouwtje voor gewassen. De spieker is vierpalig geweest, van de vier palen is er één niet meer aanwezig in het sporenvlak. Het heeft een afmeting van 2×2,5 m. Direct ten westen van de spieker ligt een greppel, die mogelijk beschouwd kan worden als een omheiningsgreppel (afb. 5).

In proefsleuf 4 zijn minimaal drie structuren aangetroffen (afb. 6). Aan de oostkant van proefsleuf 4 is een deel van een huisplattegrond aangetroffen met een NO-ZW oriëntatie (huis 1). Het huis heeft een breedte van ca. 4,5 m en is drieschepig. Zeer opvallend aanwezig in de plattegrond is een zwaar uitgevoerde ingangspartij aan de noordelijke lange zijde van het huis. Buiten de wandpalen zijn aan de oostelijke kopse kant extra palen zichtbaar, die kunnen worden geïnterpreteerd als dakvoetdragende palen, die het overhangende dak van het huis ondersteunden. Aan de westkant van proefsleuf 4 is een deel van een tweeschepig gebouw te zien – mogelijk eveneens een huisplattegrond – dat min of meer dezelfde oriëntatie heeft als de huisplattegrond: NO-ZW (huis 2). De breedte van het gebouw is 4 m. Aan de zuidkant wordt de plattegrond oversneden door een aantal kuilen. In het midden van proefsleuf 4 bevindt zich een smalle, achtpalige structuur met een afmeting van 75×1,5 m. De structuur is NW-ZO gelegen en betreft waarschijnlijk een schuur. Eén van de palen aan de zuidkant van de schuur is recentelijk verploegd en derhalve niet meer aanwezig. De archeologische sporen bevinden zich op een diepte van ca. 60 cm –mv. Een aantal van de nederzettingssporen is gecoupeerd. Hieruit blijkt dat de kwaliteit matig is, de paalsporen zijn nog ca. 10 cm diep en de grotere sporen maximaal 20 cm (afb. 3).

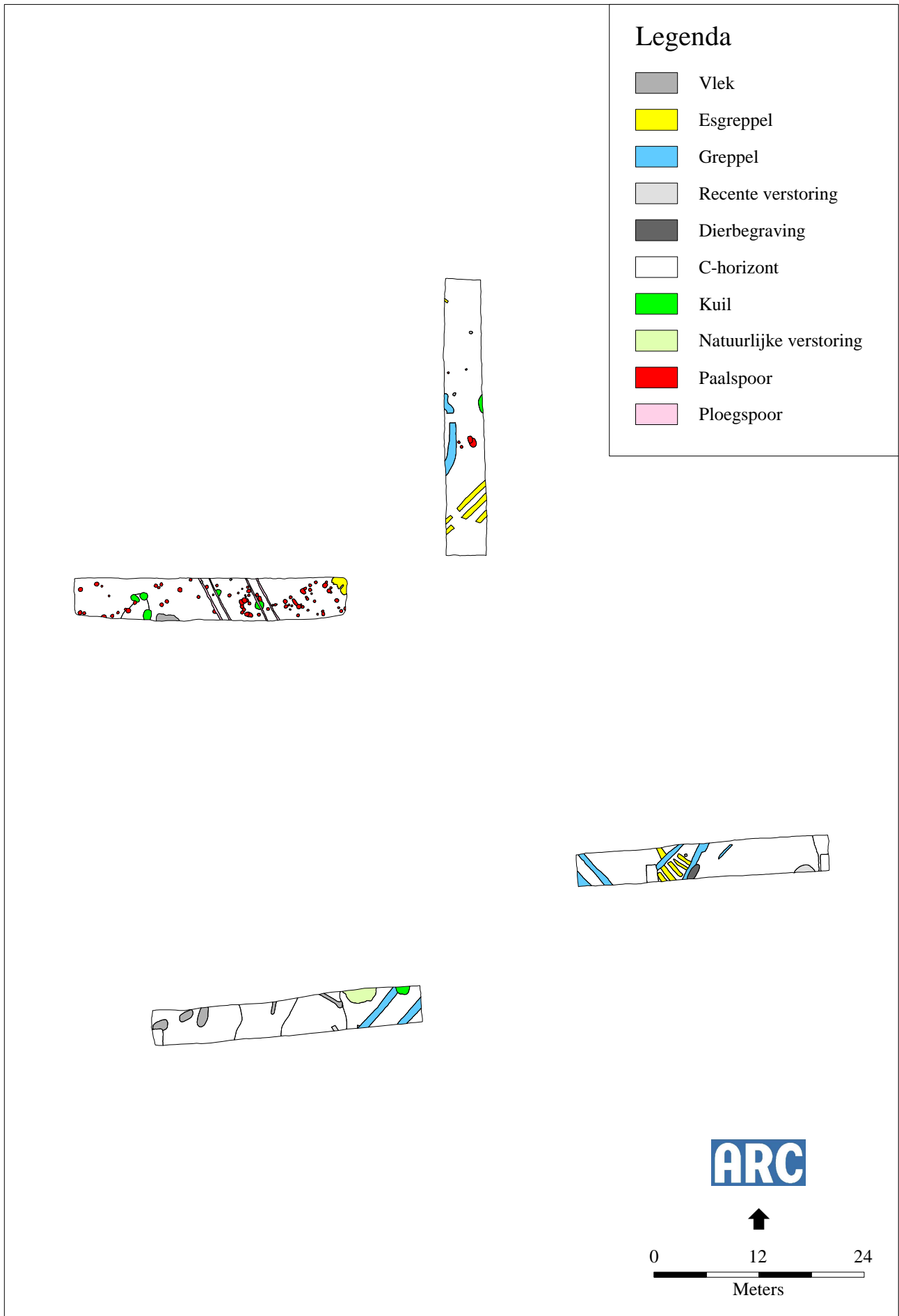

Afbeelding 3. Coupe van spoor 25 in proefsleuf 4, één van de palen van de schuur.
Foto: J.J. van Ams.

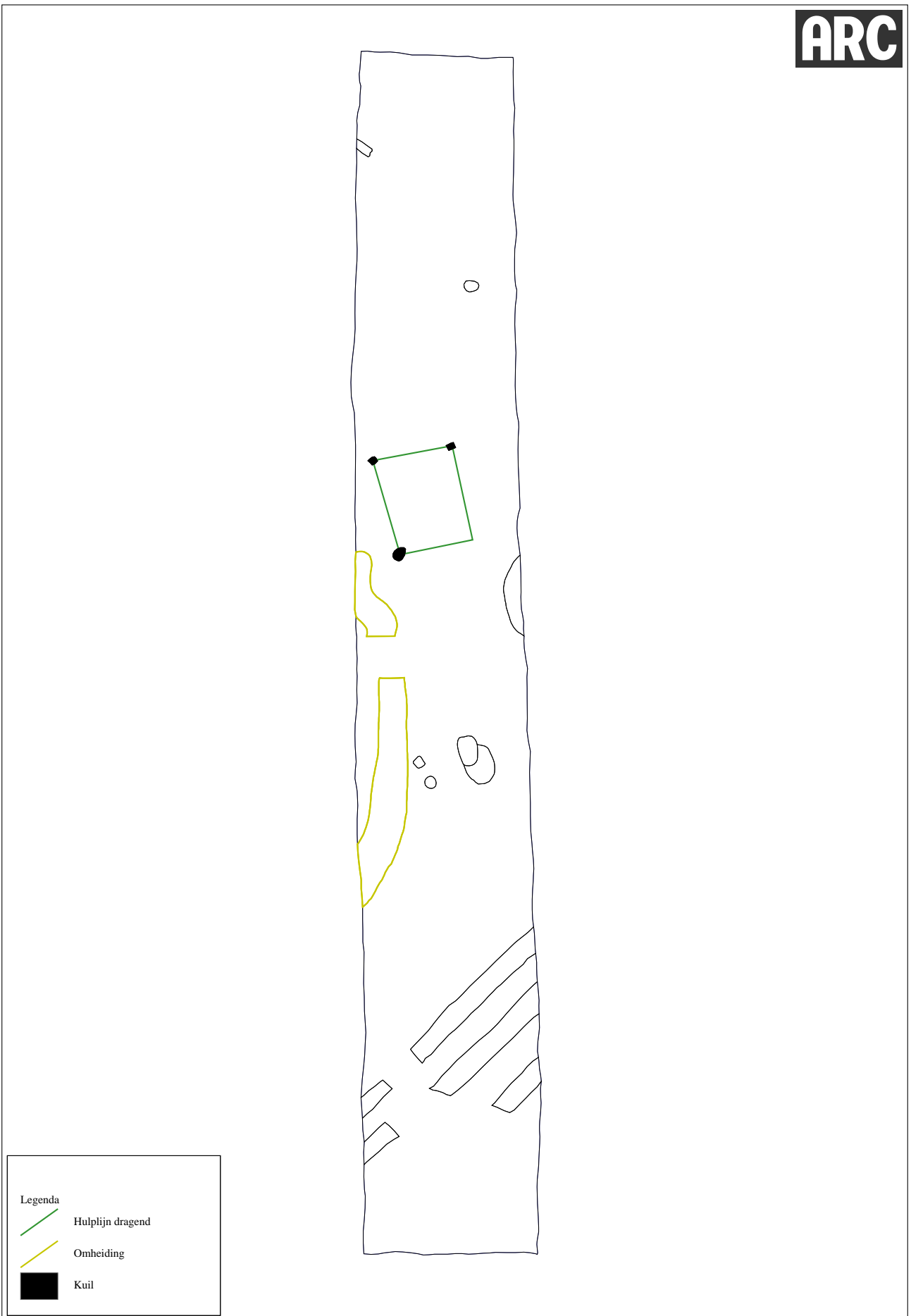
2.3 Vondsten

S.M. Beckerman

Het vondstmateriaal bestaat voor het overgrote deel uit aardewerk, daarnaast is huttenleem, bouw materiaal en (subrecent) dierlijk bot aangetroffen. Het aardewerk dateert uit de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd en uit de Late Middeleeuwen B – Nieuwe Tijd. De aardewerkscherven uit de Late IJzertijd – Vroege-Romeinse tijd zijn allen handgevormd. Geïmporteerd gedraaid aardewerk is niet gevonden. De scherven zijn verstevigd door toevoeging van verschillende materialen. Potgruismagering komt het meest voor, gevolgd door magering met plantaardig materiaal. Zowel aardewerk met een lichte wand als aardewerk met een donkere wand komt voor. Het lichte aardewerk is meestal grover en relatief minder hard. Het donkere aardewerk is vaker fijn en hard. De wandafwerking is vaak door verwerking niet meer zichtbaar. Bij enkele scherven zijn nog sporen van polijsting en gladding zichtbaar, één scherf was mogelijk besmeten. Ook morfologische kenmerken zijn veelal door verwerking afwezig. In vondstnummers 8 en 12 zijn dunne randfragmenten gevonden. Beide laten een afgeplatte uitstaande rand zien. In huis 1 (vnr. 14) is de schouder van een meerledig potje gevonden. Dit potje is van een zeer hard en fijn baksel en heeft een gepolijste wand. Versiering komt ook voor, één scherf uit vondstnummer 20 is geheel versierd met rijen van kleine ovale spatelindrukken. Op basis van dit kleine aantal verweerde scherven is het lastig een exacte datering te geven. De vaak hard gebakken scherven spreken voor een datering in de Vroeg-Romeinse Tijd. Veel kenmerken komen echter ook al in de Late IJzertijd voor. De gegevens van het vondstmateriaal zijn terug te vinden in bijlage 1.

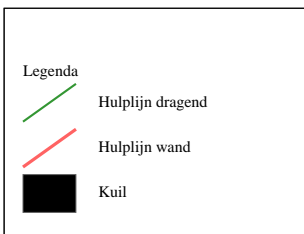
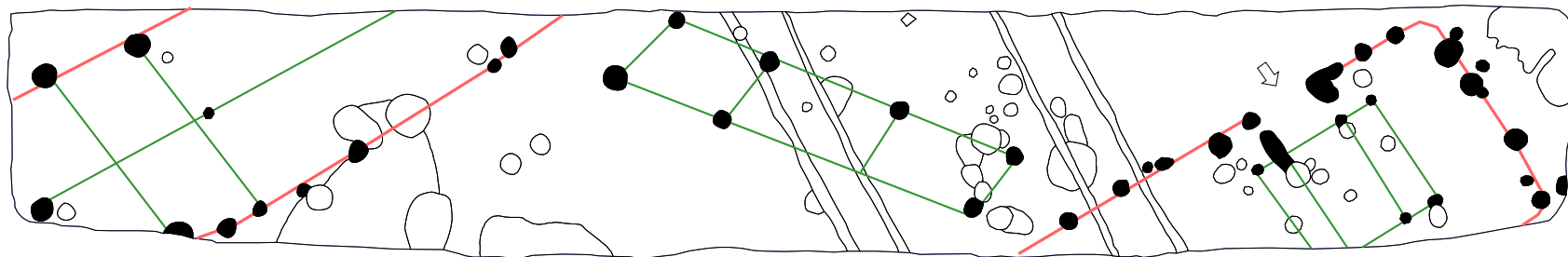

Afbeelding 4. Overzicht van de proefsleuven met de aangetroffen sporen. Kaart: B. Schomaker.

Afbeelding 5. Structuren in proefsleuf 3. Kaart: M.J.M. de Wit.

Afbeelding 6. Structuren in proefsleuf 4. Kaart: M.J.M. de Wit.

3 Conclusies

Op basis van de resultaten van het IVO door middel van proefsleuven kunnen de vragen uit het PvE (zie paragraaf 1.4) als volgt worden beantwoord:

1 *In welke mate is het gebied verstoord?*

Op de zuidelijke helft van het onderzoeksgebied is de natuurlijke zandbodem verstoord door (sub)recente vergravingen (onder andere een diepbegraving) en vergravingen die te maken hebben met oudere ontginningen (esgreppels en aanverwante greppels). In de noordelijke helft zijn ook op bepaalde plaatsen in de proefsleuven esgreppels aangetroffen, alsmede enkele recente ploegsporen in proefsleuf 4. Deze hebben de archeologische sporen en structuren echter niet heel veel schade toegebracht.

2 *Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

De archeologische sporen en structuren beperken zich tot proefsleuven 3 en 4; in proefsleuven 1 en 2 zijn geen archeologisch waarden aangetroffen. De aangetroffen archeologische sporen bestaan uit een greppel, kuilen en paalkuilen. Uit de sporen zijn minimaal vier structuren te reconstrueren: een spieker, een schuur en twee huisplattegronden. De greppel kan worden beschouwd als een omheiningsgreppel. De kwaliteit van de archeologische sporen is matig, de paalsporen hebben een resterende diepte van ca. 10 cm diep en de grotere sporen van maximaal 20 cm. Het betreft hier de uiterste onderkant van de sporen. Hieruit blijkt dat het oorspronkelijke maai-veld/loopvlak uit de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd al voor een flink deel verdwenen is in de loop der eeuwen. Met name de ontginningen uit de Nieuwe Tijd (esdek), zullen hier deels debet aan zijn.

3 *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

De datering van de archeologische vondsten beslaat twee perioden, namelijk Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd en Nieuwe of Nieuwste Tijd. Daarnaast zijn bij de aanleg van proefsleuf 2 zijn vier scherven laatmiddeleeuws aardewerk aangetroffen. Het vondstmateriaal bestaat hoofdzakelijk uit aardewerk en bouw materiaal, daarnaast is een kleine hoeveelheid huttenleem, Goudse pijp en (subrecent) dierlijk bot aangetroffen.

4 *Uit welke periode(n) dateren de sporen?*

De sporen en structuren in proefsleuven 3 en 4 dateren uit de periode Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd.

5 *Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?*

In de omgeving zijn tot nu toe twee andere waarnemingen uit de IJzertijd en de Romeinse Tijd bekend. De eerste bevindt zich op circa 750 m ten noordoosten van het onderzoeksgebied en betreft een kuiltje met scherfmateriaal uit de IJzertijd, binnen een bermslootprofiel, waarbij over 15–20 m tevens een woonlaag te vervolgen was (waarnemingsnr. 32495). De tweede bevindt zich op circa 1.200 m ten oosten van het onderzoeksgebied, waar bij archeologisch proefsleuvenonderzoek paalsporen, fragmenten gladwan-

dig gedraaid aardewerk uit de periode Romeinse Tijd – Vroege Middeleeuwen en een aantal handgevormde aardewerkfragmenten met een datering van Neolithicum tot IJzertijd zijn gevonden (vondstmelding 405107).

Zowel het huidige onderzoeksgebied als beide archeologische waarnemingen bevinden zich op dezelfde dekzandrug, waarbij de nederzetting op de huidige vindplaats en de locatie van waarneming 32495 op de overgang van dekzandrug naar ondiep dal liggen (zie ook onderzoeksvragen 7 en 11). Vondstmelding 405107 bevindt zich middenop deze dekzandrug (afb. 7). De vindplaatsen geven aan dat het gebied ten zuiden van het huidige Leunen (ook) in de IJzertijd en Romeinse een aantrekkelijk gebied was om zich te vestigen, waarbij de overgangsgebieden naar het lager gelegen dal wellicht meer in trek waren dan hoger op de zandrug.

6 *Is er een relatie te leggen tussen de archeologische vondsten en sporen?*

Uit een aantal archeologische sporen is vondstmateriaal afkomstig. Het betreft met name nederzettingssporen uit proefsleuven 3 en 4, waaruit vondstmateriaal uit de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd afkomstig is (zie bijlage 1).

7 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*

De bodem binnen het onderzoeksgebied behoort tot de Formatie van Boxtel (Laagpakket van Wierden). Het onderzoeksgebied ligt op de overgang van een lage dekzandrug naar een ondiep dal (zie afb. 7). Op het dekzand bevindt zich een oud landbouwdek (eerdlaag of esdek). Op basis van de dikte van dit esdek kan de bodem op het noordwestelijke deel als gooreerdgrond worden geclassificeerd en op het overige deel van het terrein als hoge enkeerdgrond.

8 *Wat is de ouderdom/samenstelling van het esdek?*

Het esdek dateert uit de Nieuwe Tijd. Tijdens het onderzoek zijn in het esdek (spoornummer 902) nieuwetijds aardewerk, een pijpenkop en een stuk wandtegel aangetroffen (zie bijlage 1). Het dikst is het esdek aan de zuidkant van het onderzoeksgebied, ca. 40 cm in proefsleuf 1. In het overige deel van het onderzoeksgebied is het esdek vrij dun (tot 20 cm, vaak dunner) en rommelig. Het esdek bestaat uit donkerbruingrijs zwak siltig zwak humeus zand.

9 *Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?*

De archeologische sporen en structuren in proefsleuven 3 en 4 betreffen nederzettingssporen.

10 *Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?*

Aan de hand van de huidige resultaten is niet met zekerheid te stellen dat de nederzettingssporen meerdere bewoningsfasen betreffen. Het vondstmateriaal dat uit de sporen afkomstig is, kan niet nader gedateerd worden dan in de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd. Indien het in proefsleuf 4 inderdaad om twee huizen blijkt te gaan, dan kan wellicht gedacht worden aan twee verschillende erven/bewoningsfasen.

11 *Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?*

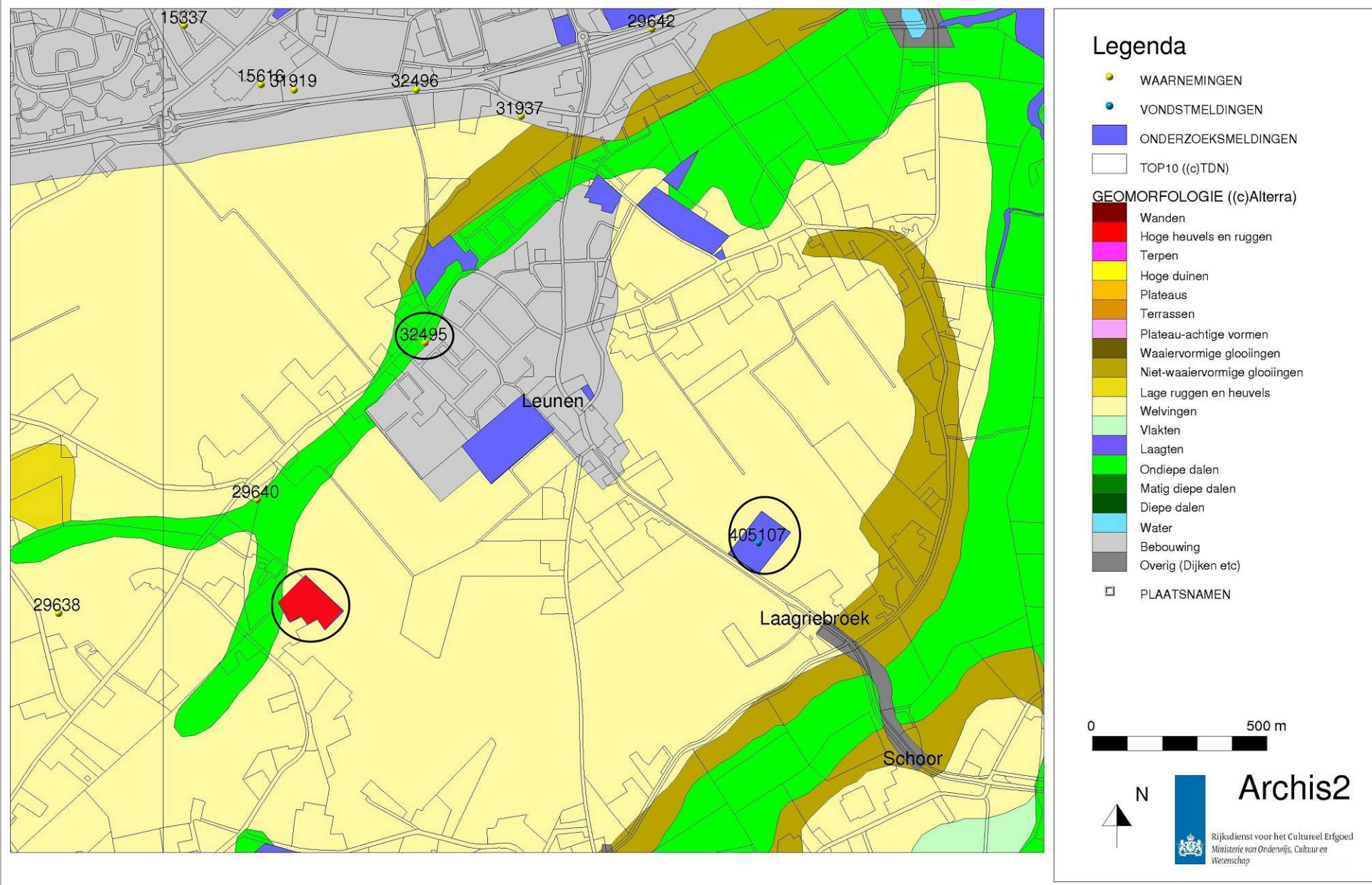
De in het onderzoeksgebied aangetroffen nederzettingsterrein bevindt zich op de overgang van een lage dekzandrug naar een ondiep dal. Deze locatie is gunstig als nederzettingsterrein. In het dal kan zich water hebben bevon-

den, bovendien zijn lager gelegen gebieden geschikt om vee te weiden. De nederzetting zelf ligt op iets hoger aan de rand van het dekzand, zodat men zelf droge voeten had.

12 *Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?*

Het nederzettingsterrein is behoudenswaardig. Hoewel de kwaliteit van de aangetroffen sporen matig is, zijn uit de sporen wel een relatief groot aantal nederzettingsstructuren te reconstrueren. mogelijk behorend tot twee verschillende bewoningsfasen of erven. In relatie tot het omringende landschap en overige vindplaatsen in de omgeving, heeft de vindplaats grote informatieve waarde over nederzettingspatronen en landschapsgebruik in deze periode.

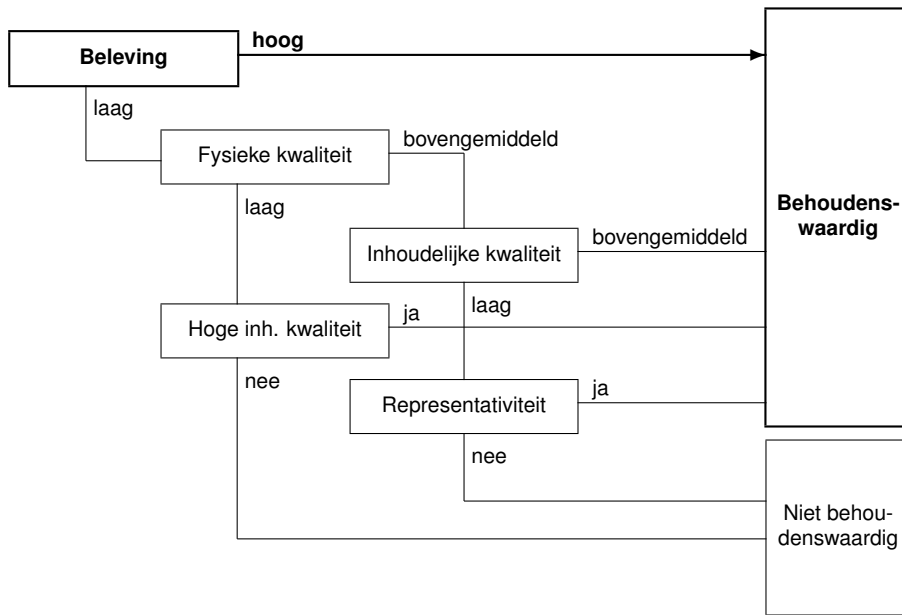

Afbeelding 7. Geomorfologische kaart met de locaties van het huidige onderzoeksgebied (rood), waarneming 32495 en vondstmelding 405107 omcirkeld. Bron: Archis 2, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

4 Waardering volgens KNA 3.1

Hieronder wordt de waardering gegeven van de resultaten volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.1. De waardering bestaat uit een scoretabel met uitleg en een beslissingsdiagram. In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien (mogelijke scores: 1 t/m 3). Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde. In het beslissingsdiagram wordt op basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is. De behoudenswaardigheid van de vindplaats is het leidende criterium voor het bepalen van de noodzaak voor vervolgonderzoek. Een korte uitwerking van de criteria waarmee in de scoretabel rekening is te vinden bijlage 2. Voor een volledige beschrijving van de normen en regels volgens welke deze waardering tot stand is gekomen, wordt verwezen naar de website van SIKB (www.sikb.nl), waar de documentatie voor deze waardering is te vinden onder 'Archeologie, KNA 3.1, H3 Inventariserend veldonderzoek, Waarderen (VS07)'.

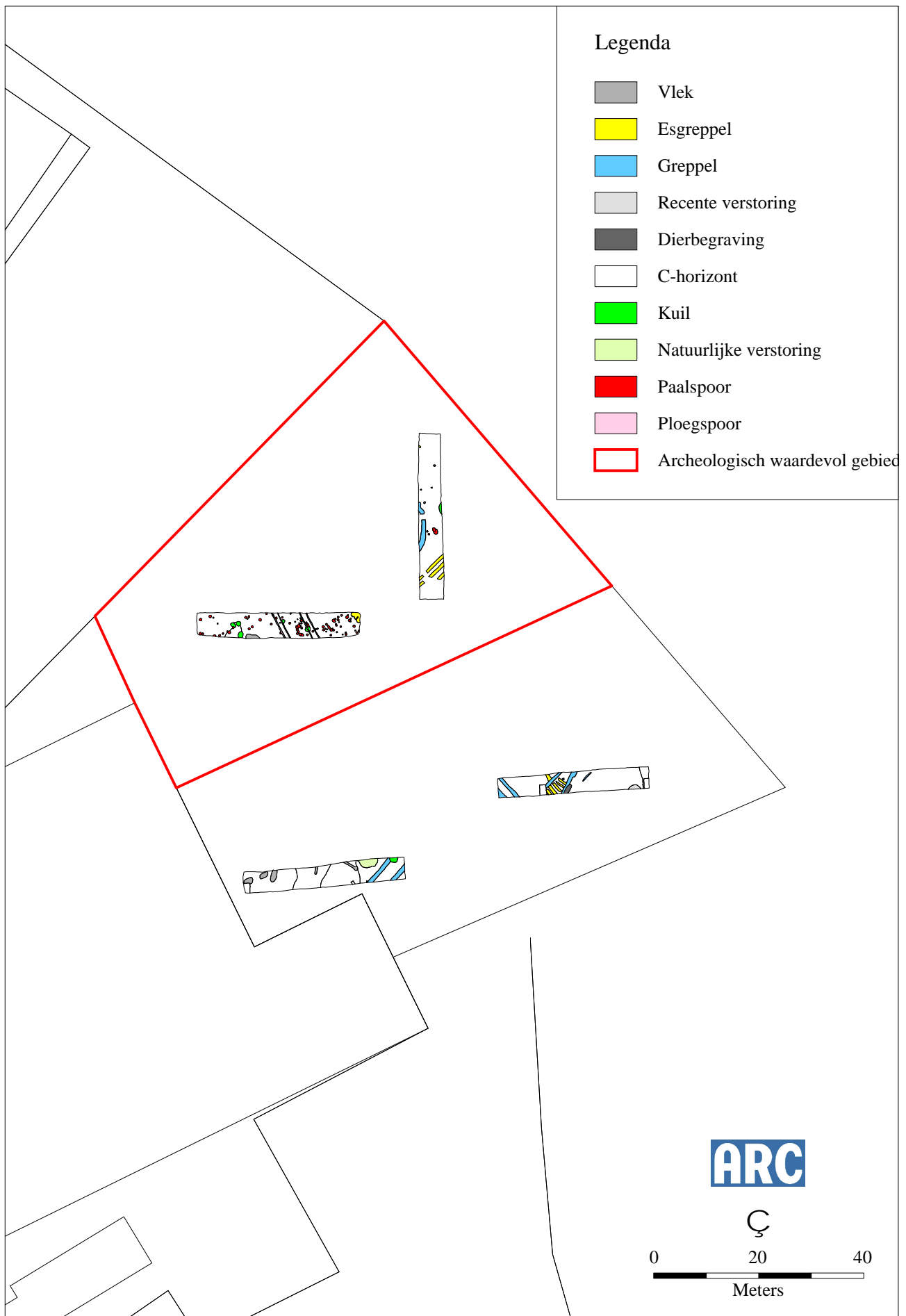
<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	
herinneringswaarde	–	
<i>Fysieke kwaliteit</i>	score	opmerkingen
gaafheid	2	Hoewel de vindplaats is afgedekt door een es of enkeerdpakket, blijkt dat van het oorspronkelijke niveau van de vindplaats een groot deel in de loop der tijd verdwenen is. Van de sporen is maximaal 20 cm over. Toch is uit de sporen een relatief groot aantal structuren te reconstrueren.
conservering	2	De conservering voor zowel het vondstmateriaal als de sporen is matig. Het (prehistorisch) aardewerk is vrij gefragmenteerd, van de sporen is alleen de uiterste onderkant aanwezig.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>	score	opmerkingen
zeldzaamheid	2	De vindplaats is niet uniek, in de nabije omgeving van de vindplaats zijn twee min of meer vergelijkbare vindplaatsen bekend.
informatiewaarde	3	Samen met de reeds bekende vindplaatsen uit deze periode in de nabije omgeving, kan de vindplaats bijdragen tot de kennis over nederzettingpatronen en landschapsgebruik in de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd.
ensemblewaarde	3	Samen met de reeds bekende vindplaatsen uit deze periode in de nabije omgeving, kan de vindplaats bijdragen tot de kennis over nederzettingpatronen en landschapsgebruik in de Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd.
representativiteit	–	

5 Aanbeveling

De resultaten van het archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven heeft aangetoond dat de noordelijke helft van het onderzoeksgebied waardevolle archeologische resten bevat en behoudenswaardig is. De archeologische sporen bevinden zich op een diepte van ca. 60 cm –mv, waardoor deze bedreigd worden bij uitvoer van de huidige bouwplannen voor het terrein. De opdrachtgever wordt aanbevolen dit deel van het onderzoeksgebied te beschermen of, indien bescherming niet mogelijk is, te laten onderzoeken middels een archeologische opgraving (afb. 8). Alle besluitvorming omtrent bescherming of vervolgonderzoek dient te verlopen via het bevoegd gezag, de gemeente Venray (vertegenwoordigd door het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven).

Afbeelding 8. Sporenkaart en overzicht van het archeologisch waardevolle deel van het onderzoeksgebied. Kaart: B. Schomaker.

6 Samenvatting

Tijdens een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven aan de Scheiweg 7–9 te Leunen, gemeente Venray, zijn nederzettingssporen ontdekt uit de periode Late IJzertijd – Vroeg-Romeinse Tijd. De sporen, die in de noordelijke helft van het onderzoeksterrein zijn aangetroffen, bestaan uit paalkuilen, kuilen en een omheiningsgreppel. Uit de paalkuilen zijn vier structuren te reconstrueren: twee huisplattegronden, een schuur en een spieker. Het nederzettingsterrein bevindt zich op de overgang van lage dekzandrug naar ondiep dal. Op het onderzoeksterrein is nog een – dun – esdek aanwezig. Aanbevolen wordt het archeologisch waardevolle deel van het onderzoeksgebied te beschermen, dan wel nader te onderzoeken middels een archeologische opgraving.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). Vierde, geheel herziene druk.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Wijnen, A.J. Wullink & J.J.A., 2009. *Een verkennend archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Scehiweg 7-9 te Leunen, gemeente Venray (L)*. Geldermalsen (ARC-Rapporten 2009-104).

Bijlage 1 Vondstenlijst

21

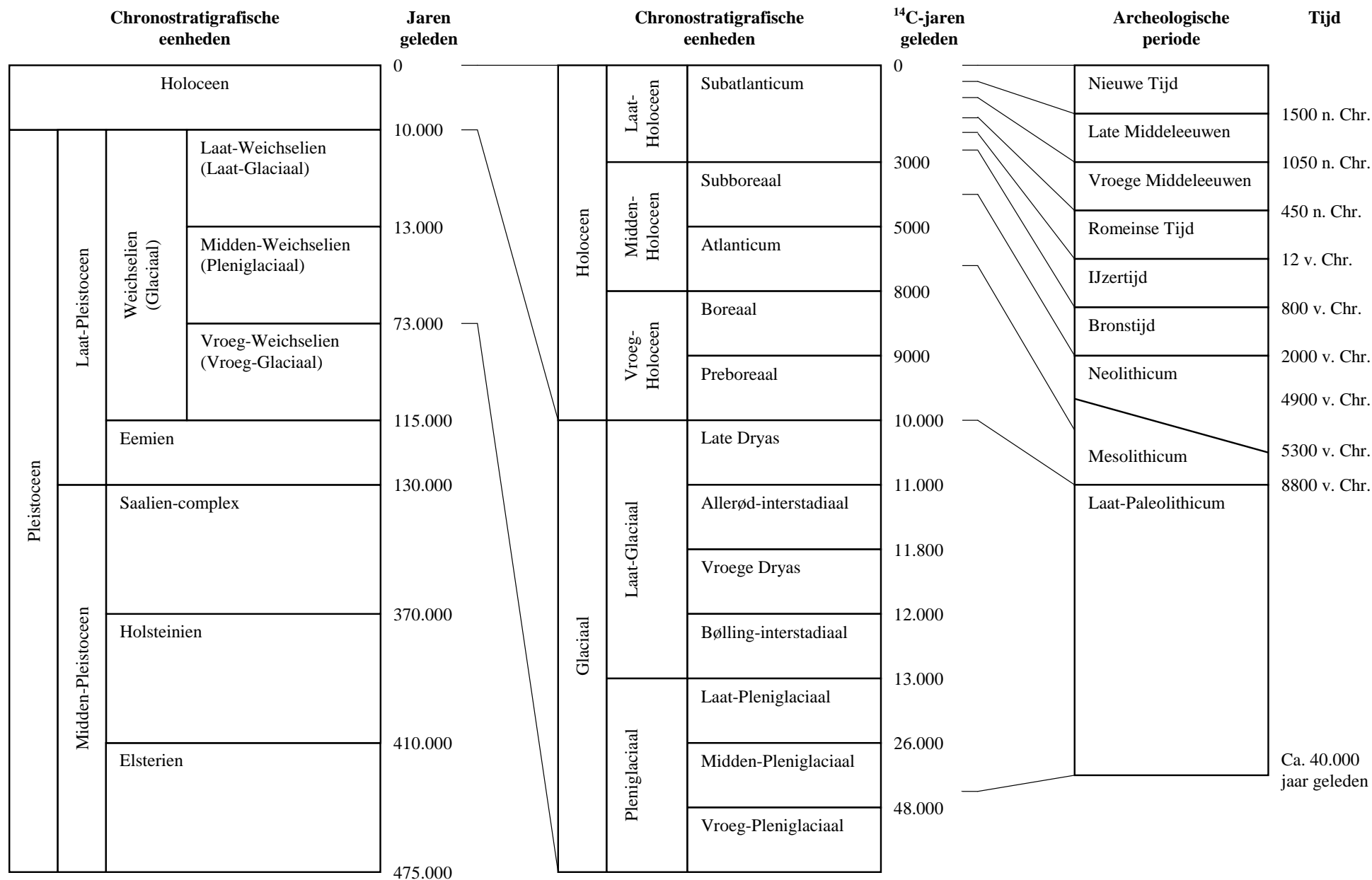
vondstnr.	inhoud	aantal	gewicht	sleuf	vlak	vak	spoor	vulling	aardspoor	aardlaag	structuur	omschrijving	datering
4	bouwmateriaal	1	21,7	1	0a	2	-	- -	-	-	-	vloertegel	subrecent
9	bouwmateriaal	1	14,8	3	0a	6	-	- -	-	-	-	baksteen brokje	subrecent
10	bouwmateriaal	1	11,9	3	p1	-	902	1 -	LG	-	-	wandtegel	subrecent
15	huttenleem	3	5	4	1	-	67	1 PG	-	-	huis 1	drie kleine handgevormde scherfjes, potgruis en plantaardig verschaald vrij grof en middelhart	IJZL/ROMV
10	Goudse pijp	1	0,8	3	p1	-	902	1 -	LG	-	-	fragmentje pijpenkop	
3	aardewerk	1	2,2	1	0a	3	-	- -	-	-	-	roodbakkend	NT
4	aardewerk	2	30,2	1	0a	2	-	- -	-	-	-	blauwgrijs aardewerk	LMEB
5	aardewerk	2	11,5	2	0a	6	-	- -	-	-	-	steengoed	LMEB
6	aardewerk	2	5,9	2	0a	2	-	- -	-	-	-	roodbakkend aardewerk	NT
7	aardewerk	2	9,7	2	p2	-	901	1 -	BV	-	-	steengoed	NT
8	aardewerk	2	10,8	3	1	-	10	1 -	ES	-	-	1 uitstaande rand/hals van een donker en hard baksel. Potgruis en zand verschaald en	IJZL/ROMV
10	aardewerk	2	6,3	3	p1	-	902	1 -	LG	-	-	roodbakkend aardewerk	NT
11	aardewerk	2	25,5	3	1	-	3	2 PG	-	-	-	2 afgeschilferde wandscherven, gemagerd met potgruis, zand en verbrand plantaardig materiaal. Grof maar vrij hard	IJZL/ROMV
12	aardewerk	1	6,2	4	1	-	49	1 PG	-	-	schuur 1	1 rand van een ruw, donker baksel. Potgruis en zand verschaald en van ene gemiddelde kwaliteit.	IJZL/ROMV
13	aardewerk	1	3	4	1	-	48	1 PG	-	-	-	gruis	
14	aardewerk	1	4	4	1	-	55	1 PG	-	-	huis 1	mild holle schouder, zeer mooi gepolijst. Potgruis en zand verschaald. Van een hard en fijn baksel	IJZL/ROMV
16	aardewerk	2	0,8	4	1	-	71	1 PG	-	-	-	gruis	
17	aardewerk	4	12,2	4	1	-	59	1 PG	-	-	huis 1	4 redelijk harde potgruis en zandverschaalde wandscherven. 1 recente scherf	IJZL/ROMV
18	aardewerk	1	7,9	4	1	-	10	1 PG	-	-	huis 2	1 verweerde wandscherf. Potgruis en zand verschaald. Virj grof en mogelijk besmeten.	IJZL/ROMV

vondstnr.	inhoud	aantal	gewicht	sleuf	vlak	vak	spoor	vulling	aardspoor	aardlaag	structuur	omschrijving	datering
19	aardewerk	3	18,7	4	0a	1	-	- -	-	-	-	3 wandscherven; allen potgruis en zand verschaald. 2 lichte grovere, 1 donkere harde scherf	IJZL/ROMV
20	aardewerk	5	12,6	4	0a	6	-	- -	-	-	-	roodbakkend aardewerk, faience. Twee IJZL/ROMVeinse scherven; 1 grijze harde wand versierd met spatelindrukken, 1 bruine wandscherf	IJZL/ROMV en NT
21	aardewerk	1	4,4	4	1	-	25	1 PG	-	-	schuur 1	1 klein wandscherfje. Hard met fijn zand verschaald. Buiten ruw, binnen geglad.	IJZL/ROMV
22	aardewerk	2	2,2	4	1	-	50	1 PG	-	-	-	gruis	
2	bot	23	2700,9	1	1	-	11	2 DIG	-	-	-	dierbegraaving, rond	subrecent
3	bot	6	48	1	0a	3	-	- -	-	-	-	dierbegraaving, rond	subrecent

Bijlage 2 Waarderingscriteria conform KNA 3.1

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement; vorm en structuur; relatie met omgeving
herinneringswaarde	–	verbondenheid met feitelijk historische gebeurtenis; associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1/2/3	aanwezigheid sporen; gaafheid sporen; ruimtelijke gaafheid; stratigrafie intact; mobilia in situ; ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; stabiliteit van de natuurlijke omgeving
conservering	1/2/3	conservering artefacten (metaal/overig) conservering organisch materiaal
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1/2/3	het aantal vergelijkbare monumenten (monumenttypen) van goede kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld;
informatiewaarde	1/2/3	idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart opgraving/onderzoek van vergelijkbare monumenten binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio; recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; passen binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed of anderen
ensemblewaarde	1/2/3	synchrone context: voorkomen van monumenten uit dezelfde periode binnen de micro-regio; diachrone context: voorkomen van monumenten uit opeenvolgende perioden binnen de micro-regio; landschappelijke context: fysisch- en historisch-geografische gaafheid van het contemporaine landschap; aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving
representativiteit	–	kenmerken voor een bepaald gebied en/of periode; het aantal vergelijkbare monumenten van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart

Bijlage 3. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.